

Recensie: Stadsbomen Vademecum nummer 4

Wat is de meerwaarde tegenover de commerciële catalogi, die vaak gratis zijn?

IPC Groene Ruimte heeft dit jaar de vierde uitgave van het naslagwerk 'Stadsbomen Vademecum' uitgegeven. Dit boek is in 1994 voor het eerst gepubliceerd onder de titel *Van Acer tot Zelkova*. De auteur was de inmiddels overleden Theo Janson. Inmiddels heeft Hans Janssen het monnikenwerk van Janson overgenomen en is onder zijn redactie een vierde herziene uitgave verschenen.

Auteur: Hein van Iersel

Boeken over bomen zijn er nooit genoeg en zeker niet als deze boeken geschreven en gereviseerd worden door een erkende grootheid als Hans Janssen. Er zullen op dit moment weinig deskundigen in Nederland rondlopen met zoveel dendrologische kennis en achtergrond als Janssen. Voor zover dus alleen maar lofuitingen voor dit prima verzorgde en ook grafisch perfect uitzijnde naslagwerk. De vraag bij dit soort boeken is wat de praktische meerwaarde is tegenover de bekende catalogi van de grote Nederlandse laanboomkwekers. Bedrijven als Udenhout, Van den Berk, Ebben en Lappen proberen elkaar te overtreffen met catalogi waarvan de een nog dikker en kleurrijker is uitgevoerd dan de andere. Uiteindelijk zijn en blijven dit natuurlijk commerciële naslagwerken, die maar één doel hebben: het verkopen van zoveel mogelijk bomen. De meerwaarde van het 'Stadsbomen Vademecum' zou er daarom in gelegen zijn dat het ruimte biedt voor de laatste stand van de dendrologie en vooral een kritische noot. Het bovenstaande is overigens geen diskwalificatie voor de commerciële catalogi. Ook in mijn boekenkast staan alle concurrenten netjes naast elkaar in slagorde en als er nieuwe Van den Berk uitkomt moet en zal deze naast zijn voorganger worden opgesteld.

Essensterfte

Een boek als het Stadsbomen Vademecum moet dus doorgaan waar de commerciële boeken ophouden. En daar is best iets op af te dingen. Vooral dat laatste lijkt te ontbreken. Een ziekte als essentaksterfte wordt met één woord afgedaan, waarbij de auteur ook nog een verouderde benaming van de ziekte hanteert: essensterfte in plaats van essentaksterfte. Mij dunkt dat beheer-

Stadsbomen Vademecum 4

Cercidiphyllum

Cercidiphyllaceae

Klein geslacht, waarvan *C. japonicum* de belangrijkste soort is.

Cercidiphyllum japonicum

koekjesboom,
katzuraboom
Katsura Tree (E)
Cercidophylle du Japon (F)
Katzurabaum, Kuchenbaum,
Lebkuchenbaum (D)

Herkomst Japan.

Beschrijving
Meestal meerstammige struik, soms boom tot 18 m. Vele schuinopgaande, uitwaaiende, dikke takken met ruwe schors. Zeer dunne twigen met kleine spitse, aanliggende, rode overstaande knoppen. Ronde tot hartvormige bladeren, 5-6 cm, (lijken op die van *Cercis siliquastrum*). Jong blad purperbruin, later blauwgroen, vooral onderzijde. Gele tot oranje-rode herfstkleur. Verkleurend blad verspreidt een zoete geur. Kleine onbeduidende rode bloemen tijdens bladontwikkeling in april-mei. Weinig, op kleine peulen lijkende vruchten. Tweehuizig.
Stam met dunne, langwerpige schorsplaten en dunne, lichtgele levende bast, waarin fijne lagen te zien zijn. Jaarringen in hout duidelijk lichtbruin met lichter gekleurd voorjaarshout, fijn van nerf. Houtvaten met het blote oog niet zichtbaar.

Gebruik
Losse, liefst leemhoudende bodem. Zonnige plaats, eventueel lichte schaduw. Goed winterhard. Jong loof gevoelig voor late nachtvorst en voor wind, daarom op beschutte plaats planten. Waarschijnlijk gevoelig voor wegenzout. Mooie struik voor parken en brede groenstroken. Op stam gekweekt ook middelgrote boom voor beschutte straten. Op goede gronden zelfs in verharding te gebruiken.

Cultivar
"Pendulum": in bogen overhangende takken. Parkboom.
"Rotfuchs": kleinere boom met roodbruin blad.

90 IPC Groene Ruimte

Cercidiphyllum japonicum

91 IPC Groene Ruimte

ders juist over dit soort actuele onderwerpen bijgepraat willen worden. Bijvoorbeeld de vraag welke soorten nu wel of niet gevoelig zijn. Niet alleen bij essentaksterfte is dat gemis aanwezig. Dat geldt ook voor ziektes als kastanjbloedingsziekte. Een naslagwerk als dit vademecum zou de stand van de wetenschap moeten doorgeven. En het is duidelijk dat er voor beide ziektes belangrijke verschillen in resistentie tegen bepaalde ziektes zijn. Voor ziektes waar de sector al wat langer mee te maken heeft, zoals bijvoorbeeld iepenziekte, is dit wel opgenomen. Het argument dat de auteur tegen dit bezwaar zal hebben is dat de wetenschap met betrekking tot essentaksterfte en kastanjbloedingsziekte nog amper ontwikkeld is en dat er weinig eenduidig

kennis voorhanden is. Bovenstaand probleem is op te lossen door het samenstellen van een soort Dendropedia; een mogelijk zelfs internationale website op basis van het Wikipedia-principe die als het ware beheerd wordt door de gebruiker en beheerder.

Achtergrond

Bovenstaande kritiekpunten zijn belangrijk, maar zullen in veel gevallen geen bezwaar zijn tegen het gebruik van dit vademecum in de dagelijkse praktijk. Het onderdeel iepen bijvoorbeeld is breed opgezet en de auteur geeft daar een prima overzicht van de belangrijkste CV's. Ook voor andere bomen lijkt het overzicht prima in orde. De auteur maakt de terechte keuze om liever wat minder CV's op te nemen met bewezen capaciteit, dan de hele bonte opsomming van bijzondere soorten die je bij de commerciële catalogi vaak ziet.

Conclusie

Een must-have voor iedere boombeheerder. Verhuis de commerciële catalogi naar de tweede plank van uw boekenkast en raadpleeg voor ieder ontwerp en bestelling eerst dit boek.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4295>